

Chris Paterson & David Domingo (red.): *Making Online News: The Ethnography of New Media Production*. New York: Peter Lang Publishing Group, 2008

Når forfatterne bag bogen *Making Online News* i undertitlen har valgt at betegne bogen "The Ethnography", er det værd at bemærke ordet "The". Den bestemte form Etnografien er modig, men måske lige præcis i dette tilfælde velvalgt, fordi der i øjeblikket nærmest kun findes én af disse samlende etnografier om produktion af netnyheder, der på komparativ vis giver et globalt indtryk af netjournalistikken, som den ser ud i dag. Dog findes der flere gode enkeltstående etnografiske bidrag, især i den skandinaviske forskning, men sjældent er så mange etnografiske projekter fra så mange lande blevet samlet i én bog. Og dertil skal lægges, at der er tale om en velskrevet og veldokumenteret en af slagsen.

Bogen præsenterer forskningsprojekter, som deler det udgangspunkt, at forskerne har foretaget intensive etnografiske undersøgelser af produktionen af net-nyheder. Forskning i netjournalistik har hidtil hovedsageligt haft fokus på indholdsanalyser af netjournalistikens form og netnyheden som genre, og bogen kan dermed ses som et forsøg på at etablere et felt, hvor den metodiske tilgang er etnografisk og undersøgelsesobjektet er produktionen af netjournalistik.

Making Online News er delt ind i tre dele, og i den første del finder man de bidrag, der introducerer til både etnografi i produktionsanalyser og til de metodiske udfordringer, der kan opstå, når forskere skal bevæge sig rundt i mediernes online-newsrooms. Specielt er Domingos litterære oversigt over netjournalistik-forskningens forskellige faser brugbar, og hans gennemgang af, hvordan en tværfaglig tilgang med delt fokus på teknologi og nyhedsproduktion er produktiv i studierne af online-nyhedsproduktion, er særligt kærkommen.

Alt for sjældent belyses de problemer, man som forsker kan have, når lige præcis journalister skal observeres, både hvad angår adgang til feltet, men også hvad angår adgangen til de dokumenter, der aldrig kommer længere end netavisernes CMS-systemer og journalisternes mailbokse. Men Roel Puijks bidrag giver et glimrende indblik i disse problemstillinger via en gennemgang af de erfaringer, han har gjort sig på sine besøg hos norske medieorganisationer gennem årene.

I bogens midtersektion tages der fat på de egentlige etnografiske undersøgelser. Styrken ved disse er deres internationale omfang. Det er bogens fordel, at resultater af undersøgelser med samme fokus, men forskellige geografisk og historisk baggrunde bliver samlet, således at der i *Making Online News* gives et samlet komparativt internationalt perspektiv på netjournalistikens udvikling.

Argentina, Belgien, Tyskland, Kina, Irland, Spanien og USA er alle repræsenterede, og dermed giver bogen også et sjældent indblik i andre og mindre mediesystemer end de velkendte vestlige og anglosaksiske. Dog betyder bogens brede geografiske spredning også, at den ikke kommer helt i dybden, og enkelte af artiklerne slutter lige, som man har læst sig varm. Det er en skam, for det er nogle interessante og vigtige bidrag, forfatterne kommer med (dog findes beskrivelser af forfatterne og deres e-mail-adresser bagerst i bogen, og redaktørerne opfordrer til, at de forskellige forfattere kontaktes for uddybning).

Anthony Cawley viser, hvordan de gamle irske medieorganisationer kæmper med de nye medier, hvordan gamle medieformer erstattes med nye, og hvordan journalisten i midten må se sig selv sidde tilbage med konflikterne i dagligdagens praksis og nyhedsproduktion. Med grundige og detaljerede beskrivelser af hverdagen på redaktionerne bliver læseren

en hel del klogere på, hvordan avisernes neteventyr alt for ofte handler om at supplere deres aviser og holde på læserne, frem for at skabe en ny type journalistik i et nyt medium.

Thorsten Quandt har besøgt en række tyske online-newsrooms og konkluderer på baggrund af kvantitative analyser og netværksanalyser, at den måde, arbejdet er struktureret på – organisatorisk, størrelsesmæssigt og geografisk – ikke øger kvaliteten af den online-journalistik, der produceres. Kritikken lyder fra Quandt, lige som fra andre før ham, at online-journalistik handler for meget om at selekttere bureau-stof og for lidt om selvstændigt journalistisk arbejde. Specielt interessant ved Quandts analyser er det at se, hvordan tegninger over de rumlige placeringer af online-journalisterne kan illustrere, hvor lidt de er prioriterede i den samlede nyhedsproduktion.

Kritiske analyser kommer ligeledes fra Jody Brannon i hendes analyse af tre online-newsrooms i USA. Hun tager fat i en række af de forhindringer, net-journalister skal igennem i deres arbejde med at producere kvalitetsjournalistik på nettet og til nettet. Disse forhindringer er ofte (og ikke overraskende) af teknologisk karakter, og de skaber stress og forvirring i journalisterne arbejde. Analysen er spændende, fordi den illustrerer, hvordan påvirkningen mellem teknologi og mennesker sker i en vekselvirkning med et mere eller mindre tilfældigt resultat.

I det sidste af midtersektionens etnografiske bidrag tager David Domingo fat i en specifik forhindring på netjournalistikens vej: det altdominerende aktualitetskriterium. Via komparative, etnografiske analyser af fire catalanske netaviser påpeger Domingo, at målet om at være først med det sidste står i vejen for et fokus på eksempelvis interaktivitet og brugerinvolvering. Netaviser, der ikke springer ud af en avisorganisation eller en tv-station, synes således langt mere innovative, når det gælder udviklingen af ny journalistik tilpasset nettets særlige form.

I tredje del af bogen ser bidragsyderne fremad og giver deres bud på, hvor netjournalistikken og forskningen heri fører os hen i fremtiden. Jane Singer viser, hvordan en række undersøgelser af konvergens illustrerer nyttigheden af etnografiske metoder, og en af interaktivitetens stærkeste fortalere, Axel Bruns, argumenterer i sit bidrag for, at den journalistiske rolle som gatekeeper efterhånden er fortid. Med brugernes stigende interesse og involvering i produktionen af nyheder er der i højere grad tale om gatewatching og med langt flere involverede end blot journalister og traditionelle medier, lyder det fra Bruns. En interessant pointe i forlængelse heraf kommer i form af Wilson Lowrey og John Lattas analyse af politiske bloggere. De påpeger, at jo større publikum bloggerne får, jo mere tager bloggerne de journalistiske rutiner og produktionsmetoder til sig – en skuffende pointe i lyset af forhåbningerne til blogging-kulturen som langt mere innovativ, men også en analytisk pointe, der stiller nye spørgsmål til de journalistiske idealer om objektivitet og neutralitet.

Bogen maler et empirisk negativt billede af online-journalistikken, og her fristes undertegnede til at spørge, om dette skyldes det store fokus på den type af netaviser, der ejes af mediehuse med fokus på avisproduktion. Dette skaber således bestemte typer af konflikter, idet netjournalisterne skal tage hensyn til deres aviscolleger, og arbejdet bliver en slags navigering rundt i et minefelt. En undtagelse er Domingos analyse, der også netop viser, at netaviser, der ikke er en slags lillebror for papiravis eller tv-station, er langt mere innovative og kommer videre end blot den shovelware-journalistik, der ellers dokumenteres rigeligt af i bogen. Men eksempler på og empirisk baseret forskning i, hvad nettet også kan gøre for journalistikken, er særligt savnet efter at have læst *Making*

Online News, der på glimrende vis dokumenterer en online-journalistisk verden, hvor netjournalister ofte må acceptere en lavere status end deres papirskrivende eller tv-producerende kolleger, til trods for at netjournalister måske netop og paradoksalt nok skal kunne mestre samtlige af disse journalistiske genrer.

I det hele taget bliver en række udfordringer for netjournalistikken og forskningen i selvsamme emne tegnet tydeligt op i *Making Online News*. Bogen lægger endvidere op til yderligere etnografiske analyser, og især teoriudvikling og studier af, hvordan udviklingen i det netjournalistiske landskab påvirker journalistens rolle og professionelle faglige identitet og selvforståelse, må være næste skridt på vejen mod etableringen af et egentligt netjournalistisk forskningsfelt.

Bogen er yderst relevant på baggrund af den optimisme, der hidtil har lydt, når snakken faldt på netjournalistik og teserne om internettets muligheder for at revolutionere journalistikken. Dermed udgør den ikke blot et vigtigt bidrag til forskningen i netjournalistik, men er ligeledes interessant og brugbar for de fagfolk og undervisere i netjournalistik, som ønsker at blive klogere på online-journalistikens udfordringer og potentialer.

Jannie Møller Hartley, Ph.d.-stipendiat
Institut for Kommunikation, Virksomhed og Informationsteknologier, RUC